

jako Domowy Kościół z potrójną funkcją: ewangelizacyjną, liturgiczną i służebną, realizowaną na różnych poziomach typu: rodzina – społeczeństwo – świat.

Formą zajęć w Studium były wykłady i ćwiczenia. Odbywające się w mniejszych grupach zajęcia ćwiczeniowe dotyczyły naturalnego planowania rodziny i dynamiki grupowej, uczącej umiejętnego wykorzystywania metod aktywizujących. Weryfikacja uzyskanej wiedzy przyjęta została z Jezuickiego Instytutu w Brukseli. Stanowiły ją sprawozdania z wykładów zawierające w pierwszej części streszczenie, a w drugiej ustosunkowanie się do wybranego zagadnienia oraz egzamin podsumowujący z całości. Taki sposób okazał się niezwykle kształcący, przydatny, a także mile wspomniany przez absolwentów.

Jubileuszową uroczystość 25-lecia istnienia Archidiecezjalnego Studium Życia Rodzinnego w Lublinie zakończyła Agapa, odbywająca się w refektarzu Wyższego Seminarium Duchownego. Atmosfera domu w dniu wielkiego święta towarzyszyła wszystkim absolwentom, umiejącym zarówno we wspólnej pracy, jak i w uroczystym byciu razem doświadczać prawdziwie rodzinnych relacji.

Urszula Dudziak
Katedra Życia Społecznego Rodziny
Instytutu Nauki o Rodzinie KUL

„RODZINA – DAR I WYZWANIE”
KONFERENCJA ZORGANIZOWANA PRZY WSPÓŁPRACY
INSTYTUTU STUDIÓW NAD RODZINĄ UKSW W ŁOMIANKACH,
RADY RUCHÓW I STOWARZYSZEŃ KATOLICKICH
ORAZ WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO
Łomża, 8 listopada 2008 roku

„Rodzina – dar i wyzwanie” – pod takim hasłem odbyła się 8 listopada 2008 r. w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego konferencja naukowa zorganizowana przy współpracy Instytutu Studiów nad Rodziną UKSW w Łomiankach, Rady Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich oraz Wyższego Seminarium Duchownego w Łomży.

W czasie konferencji starano się odpowiedzieć na pytanie, jak w okresie dzisiejszych przemian społecznych, gospodarczych i kulturowych zachodzących w naszym kraju pomóc ocalić tożsamość rodziny, zbudowanej na fundamencie sakramentalnego małżeństwa mężczyzny i kobiety. W konferencji wzięli udział przedstawiciele środowisk naukowych (m.in. z Warszawy, Lublina, Poznania, Białegostoku, Łomży) oraz ruchów i stowarzyszeń katolickich, skupiających głównie małżeństwa i rodziny, pracownicy duszpasterstwa rodzin, organizacji związanych z pracą na rzecz mał-

żeństwa i rodziny, wiele małżeństw i rodzin, a także młodych osób, które dopiero się przygotowują do życia w małżeństwie. Tematyka konferencji została podzielona na dwie części. W pierwszej części wygłoszono referaty związane z wyzwaniem, jakie stoją przed Kościołem w Polsce, by mógł on stać na straży tożsamości małżeństwa i rodziny, w drugiej uczestnicy mogli wziąć udział w zajęciach warsztatowych. Szczególnym zainteresowaniem (około 100 osób!) cieszyły się warsztaty poświęcone komunikacji w małżeństwie, co może świadczyć o tym, że z komunikacją w związkach małżeńskich nie jest dziś najlepiej i że wiele osób chciałoby pogłębić wiedzę na ten temat.

Sesję wykładową rozpoczął referat na temat „Rodzicielstwo – udział w stwórczej miłości Boga”, wygłoszony przez JE ks. bpa Stanisława Stefanka – ordynariusza diecezji łomżyńskiej i wieloletniego przewodniczącego Rady Episkopatu Polski ds. Rodziny oraz dyrektora Instytutu Studiów nad Rodziną w Łomiankach (UKSW). W swoim wystąpieniu Ksiądz Biskup mówił między innymi o rodzicielstwie jako udziale w stwórczej miłości Boga. Ukazywał w swoim wystąpieniu, jak właśnie miłość Boga zabezpiecza autonomię człowieka, którego posłannictwem jest uczyć miłości: odpowiedzialnej, twórczej, otwartej na życie. Odkrywanie Boga, który jest miłością, to droga, która pozwala człowiekowi rozpoznawać siebie i współmałżonka.

„Dlaczego małżeństwo? Rodzina drogą do świętości” – to temat wystąpienia ks. dra Krzysztofa Wolskiego (ISnR w Łomiankach). Autor ukazywał małżeństwo jako wspólnotę osób (*communio personarum*), zbudowaną na wzór wspólnoty osób Trójcy Świętej. Człowiek jest zdolny do budowania wspólnoty, gdyż jest podobny do Stwórcy. Jest zdolny do miłości jako bezinteresownego daru z siebie. Wzajemna miłość małżonków to również dar dla dzieci, a małżeńska komunია jest drogą do uświęcenia małżonków i dzieci.

Kolejny wykład to wspólne „małżeńskie dzieło” Agaty i Krzysztofa Jankowiaków z Poznania, na co dzień zaangażowanych w pracę z małżeństwami i rodzinami oraz w przygotowanie do małżeństwa w archidiecezji poznańskiej. Przedstawili oni temat: „Adam i Ewa – spotkanie w różnorodności”, ukazując na bardzo konkretnych, czasem nawet żartobliwych przykładach zasadnicze różnice w przeżywaniu męskości i kobiecości, a także wskazali na konieczność poznania tych różnic dla uniknięcia wielu problemów i nieporozumień w małżeństwie, dla lepszego poznawania siebie, swoich potrzeb i oczekiwań, jak również dla potrzeb i oczekiwań współmałżonka – co jest niezmiernie ważne dla budowania więzi małżeńskiej i wspólnego wzrastania w małżeńskiej miłości.

O przemianach zachodzących w świecie, mających wpływ na zmianę funkcji rodziny w społeczeństwie, zmieniających znaczenie rodziny, mówił ks. dr Dariusz Wojtecki („Rodzina zagrożona – problem emigracji zarobkowej”). Autor wskazywał na zjawisko emigracji jako na proces wpływający zarówno pozytywnie, jak i negatywnie na rodzinę. Podkreślał, że nie jest to zjawisko nowe, choć w ostatnich latach na pewno nasilające się. Jednym z poważniejszych problemów związanych z procesem emigracji, jak ukazywał, jest emigracja dzieci, i to nie tylko w sytuacji próby legalizowania związków partnerskich opierających się na homoseksualizmie, lecz też o zjawisko par, które są razem, ale tak naprawdę osobno. Część wyjazdów służy konsumpcjonizmowi. Taki styl życia – jak podkreślił ks. Wojtecki – przychodzi ze

Stanów Zjednoczonych i z Europy Zachodniej; zmienia on i osłabia patrzenie na małżeństwo i rodzinę. W tym kontekście trzeba promować życie zgodne z naturą człowieka i odwiecznym zamysłem Boga Stwórcy, wpisanym w naturę mężczyzny i kobiety.

Ważnym tematem poruszonym podczas konferencji był problem zapłodnienia *in vitro*. Referat pt. „In vitro – sposób na rodzicielstwo?” przedstawił ks. dr Włodzimierz Wieczorek (INoR KUL). W swoim wystąpieniu ukazał on rodzicielstwo jako udział w stwórczej miłości i stwórczym planie Boga – jako powołanie. Nie można więc ograniczać rodzicielstwa tylko do faktu, czynności biologicznej, gdyż to byłoby redukcją osoby ludzkiej. Czy w takim wypadku można „domagać się” bycia rodzicem za wszelką cenę? Autor, ukazując sens i znaczenie rodzicielstwa oraz proces zapłodnienia *in vitro*, mówił m.in., że nie sposób nie dostrzec, iż technika zapłodnienia *in vitro*, choć jest docelowo ukierunkowana na zrodzenie dziecka, to zakłada również uśmiercanie embrionów w różnych stadiach i okolicznościach rozwijającego się życia. Cel, jakim jest urodzenie dziecka, jak i wyzwolenie rodziców z doświadczenia rodzicielskiej frustracji, nie może uświęcać środków. Życie wielu poczętych istnień ludzkich jest wystawione na pewną śmierć, jako efekt bezpośredniego działania człowieka zabiegającego o zrodzenie spośród określonej liczby zarodków jednego dziecka. Pozaustrojowe zapłodnienie jest zgodą na oddzielenie aktu małżeńskiego – miłosnej komunikacji małżonków – od aktu poczęcia dziecka. To, co w odpowiedzialnym rodzicielstwie jest owocem miłości rodziców, tu staje się efektem działań laboratoryjnych redukujących godność dziecka i sprowadzających akt prokreacji do wymiaru biologicznej reprodukcji. Takie postępowanie jest nie do zaakceptowania przez Kościół, gdyż oddziela funkcję prokreacyjną od miłosnego zjednoczenia małżonków, redukuje godność człowieka i powoduje śmierć wielu poczętych istnień ludzkich. Odrzuca też plan Boży względem małżeństwa.

Druga część konferencji obejmowała zajęcia warsztatowe. Były one prowadzone przez przedstawicieli różnych ruchów i stowarzyszeń małżeńsko-rodziny, pracowników instytucji działających na rzecz rodziny, a także przez przedstawicieli ośrodków akademickich. Odbyły się one w następujących grupach tematycznych: pierwsza (ciesząca się największym zainteresowaniem i dużą liczbą uczestników), prowadzona przez przedstawicieli Ruchu Focolari, nosiła tytuł „Komunikacja w małżeństwie i rodzinie”. Kolejny blok tematyczny, który poprowadzili przedstawiciele Ruchu Domowy Kościół, był poświęcony tematowi: „Małżeński seks po chrześcijańsku”. Dr Katarzyna Pereira z Ruchu Rodzin Nazaretańskich poprowadziła warsztaty pod tytułem „Dziecko – miłość od poczęcia”. Z kolei przedstawiciel Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II – dr Anna Sugier-Szerega przeprowadziła warsztaty na temat „Media – przepis na rodzinę”. Warsztaty o „Rodzinie zastępczej i adopcji jako alternatywie dla domów dziecka” poprowadzone zostały przez Barbarę Czarniecką – wieloletnią dyrektorkę Domu Dziecka nr 2 w Białymstoku. Ostatnie zajęcia warsztatowe poprowadził dr Edward Grot z UKSW w Warszawie. Były one poświęcone „Niepełnosprawności w rodzinie”.

Konferencję zakończyła uroczysta Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem ks. bpa Stanisława Stefanka. Podsumowaniem konferencji zajęć warsztatowych mogą być słowa: by teraz ta wiedza, która została przedstawiona, i trud w odkrywaniu

prawdy o małżeństwie i rodzinie realizowany był w codziennym naszym życiu – czego życzymy uczestnikom konferencji „Rodzina – dar i wyzwanie” oraz tym wszystkim osobom, którym zależy na dobru człowieka i rodziny.

*Ks. Mirosław Brzeziński
Katedra Teologii Rodziny
Instytutu Nauk o Rodzinie KUL*

**SPRAWOZDANIE
Z I OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ
„CO DZIEJE SIĘ Z WARTOŚCIAMI? PRÓBA DIAGNOZY”
Bydgoszcz, 5-6 listopada 2008 roku**

Konferencja rozpoczęła się sesją plenarną pt. „Czasy zaniku czy przemiany wartości?”, której przewodniczył prof. dr hab. Ryszard Wiśniewski (UMK). Jako pierwszy wystąpił ks. prof. dr hab. Antoni Siemianowski (UAM), który podjął fundamentalny temat, jakim jest potrzeba filozoficznych badań nad wartościami. Prof. dr hab. Ewa Podrez (UKSW) kontynuowała tę tematykę, odnosząc się do filozoficznych podstaw i źródeł wartości. Referat pt. „Czego winien słuchać człowiek? Od Augustyna do Ratzingera” wygłosił następnie bp prof. dr hab. Marek Jędraszewski (UAM). Pierwszą część sesji plenarnej zakończył referat prof. dr hab. Marka Szulakiewicza (UMK), dotyczący rozumienia wartości jako dialogu. Warto zaznaczyć, iż w powyższej sesji wystąpili sami filozofowie. Ich referaty odnosiły się do problematyki wartości, ale równocześnie wskazały, jak wiele aspektów poznawczych pojawia się przy podejmowaniu zagadnień aksjologicznych.

Druga część sesji plenarnej nosiła tytuł: „Przeorientowania w sferze wartości i ich wpływ na kondycję aksjomoralną współczesnego Europejczyka”. Sesji tej przewodniczył prof. dr hab. Lesław Hostyński (UMCS). Pierwszy referat, pt. „Problem debaty o wartościach w Unii Europejskiej”, przedstawił ks. prof. dr hab. Paweł Bortkiewicz (UAM). Autor referatu wskazywał na trudności z porozumieniem się w tej kwestii; można bowiem zauważyć w Europie silne liberalne tendencje odnoszące się do etyki relatywistycznej i sytuacyjnej. Prof. dr hab. Andrzej Potocki OP (UKSW) ukazał świat wartości młodzieży w spotkaniu ze standardami formacji seminaryjnej. Na zakończenie tej sesji swój referat zaprezentował ks. prof. dr hab. Marian Stepulak (KUL). Problematyka tego referatu dotyczyła wartości cenionych w życiu rodzinnym na podstawie wybranych ekspertyz psychologicznych przy orzekaniu nieważności małżeństwa w sądzie biskupim. Wiele badań socjologicznych i psychologicznych wskazuje na występowanie wyraźnej tendencji nakierowanej na wybieranie przez